

عرصه هنر

مروری بر یک دهه فعالیت انجمن داستان سیمرغ

تغییر چهره ادبیات داستانی در نیشابور



در آستانه نوروز گذر و نظری بر یک دهه فعالیت بی وقفه انجمن داستان سیمرغ خالی از لطف نیست: از این رو، سین سیمرغ انجمن داستان را به مثابه یکی از هفت سین نوروزی آفتاب صبح نیشابور، پیش رویتان می‌نهمیم و از آغاز شکل‌گیری آن تا به امروز خواهیم گفت.

به همین بهانه در روزهای آغازین اسفند از مصطفی بیان خواستیم در گپ و گفتی صمیمی همراهی‌مان کند. به دیدنمان آمد. مثل همیشه پرانرژی و خستگی‌ناپذیر؛ از هر دری سخن رفت و رسید به انجمن او؛ انجمن داستان سیمرغ که از سال ۱۳۹۳ با هدف حمایت از نویسندگان جوان و ارتقای ادبیات داستانی در نیشابور آغاز به کار کرد.

انجمنی که با حمایت اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان و عباس کرخی، رئیس وقت اداره و همراهی علیرضا نیرآبادی، معلم ادبیات، در سایه اعتماد به جوانان شکل گرفت و طی سال‌ها همپای موسس خود، به تجربه استخوان‌ترکاند، چارچوب مند شد و سایه گسترده تا نقشی مهم در فعالیت‌های ادبی شهر ایفا کند.

بدین سان بود که انجمن داستان سیمرغ توانست در مدتی کوتاه بستری برای تعامل نویسندگان با یکدیگر و با انجمن‌های دیگر شهرها ایجاد کند و جریان تازه‌ای را در فضای داستان‌نویسی نیشابور رقم بزند.

با افزایش علاقه‌مندان به داستان‌نویسی، این انجمن ساختار سازمانی خود را توسعه داد و گروه‌هایی برای نقد و بررسی آثار، آموزش داستان‌نویسی و همچنین برگزاری رویدادهای ادبی شکل داد. به این ترتیب با رشد انجمن، تأکید بر تعامل میان نویسندگان جوان و چهره‌های باتجربه‌تر به نقطه قوتی بدل شد که امکان ارتقای سطح کیفی داستان‌نویسی را در اعضای خود ارتقا بخشد.

دستاوردها و برنامه‌ها

بیان با اشاره به برگزاری شش دوره جایزه داستان کوتاه در سطح منطقه‌ای، کشوری و فراملی، دعوت از دست‌کم ۲۰ نویسنده مطرح کشور و برگزاری کارگاه‌های تخصصی، به بخشی دیگر از فعالیت‌های انجمن داستان سیمرغ اشاره کرد و گفت: جلسات هفتگی و همایش‌های سالانه فرصتی را فراهم کرده تا نویسندگان جوان با افراد باتجربه‌تر تعامل داشته باشند و آثار به‌روز ادبی را بررسی کنند. همچنین برگزاری کارگاه‌هایی با حضور نویسندگانی چون کاوه فولادی‌نسب، شیوا مقانلو و ضحی کاظمی، به توسعه مهارت‌های داستان‌نویسی کمک کرده است.

موسس انجمن و دبیر ۶ دوره جایزه داستان کوتاه سیمرغ افزود: ما در کنار کارگاه‌های آموزشی، به نقد و تحلیل آثار برجسته ادبی پرداخته و نشست‌های متعددی برای بررسی روند ادبیات داستانی ایران و جهان برگزار کرده ایم. این جلسات نقش مهمی در آشنایی علاقه‌مندان با سبک‌های مختلف داستان‌نویسی ایفا کرده و زمینه‌ساز رشد خلاقیت در میان نویسندگان جوان شده است. علاوه بر این، انجمن توانسته است نویسندگانی چون فریده ترقی، پونه شاهی و سیما رحمتی را که از دل همین انجمن فعالیت خود را در حوزه داستان‌نویسی و ترجمه آغاز کرده بودند، به جامعه ادبی معرفی کند. همچنین، نویسندگانی چون جعفر تونزده‌جانی، مریم اسلامی و هادی خورشاهیان که ساکن نیشابور نیستند، از طریق این انجمن به نسل جوان معرفی شدند. بیان اضافه کرد: در کنار این‌ها، مرتضی فخری، که کاندیدای جوایز معتبر ادبی بوده و جوایز ارزشمند ملی را کسب کرده، از طریق انجمن داستان سیمرغ به جامعه ادبی نیشابور معرفی شده و مورد توجه قرار گرفته است.

استفاده از ظرفیت انجمن مفاخر نیشابور به عنوان پل ارتباطی با سرمایه‌گذاران فرهنگی

مانند بسیاری از نهادهای مستقل، انجمن داستان سیمرغ با چالش‌های مالی و اجرایی مواجه بوده است. با این حال، این انجمن توانسته با حمایت بخش خصوصی، از جمله داروخانه‌های اسعدی و بیان و شخص دکتر شهرام وجوهی و دیگر بنگاه‌های اقتصادی، به مسیر خود ادامه دهد. مصطفی بیان، مدیر انجمن، از افرادی که بدون تمایل به مطرح شدن، در رشد این مجموعه نقش داشته‌اند، قدردانی کرده و بر اهمیت مشارکت خیران فرهنگی تأکید دارد. پیشنهادهای را برای برخورداری بیشتر از ظرفیت خیران فرهنگی مطرح می‌کند؛ یکی از پیشنهادهای مطرح‌شده، راه‌اندازی بخش ویژه‌ای برای جذب خیران فرهنگی و مشارکت بیشتر در حمایت از نویسندگان و فعالان عرصه داستان‌نویسی

است. او می‌گوید: انجمن مفاخر می‌تواند به عنوان یک پل ارتباطی میان انجمن‌های فرهنگی و ادبی با سرمایه‌گذاران فرهنگی عمل کند و مسیر توسعه فرهنگ، هنر و ادبیات داستانی در نیشابور را هموارتر سازد.

اما یکی از چالش‌های اصلی انجمن، افزون بر جذب حامی فرهنگی، ایجاد انگیزه در میان اعضا برای تداوم فعالیت‌های ادبی بوده است. چرا که برخی از نویسندگان پس از مدتی فعالیت، به دلایل مختلف از جمله مشکلات شخصی یا تغییر مسیر حرفه‌ای، از انجمن فاصله گرفته‌اند. با این حال، تلاش‌های مستمر برای جذب اعضای جدید و برگزاری رویدادهای متنوع، به حفظ پویایی انجمن کمک کرده است.

چشم‌انداز آینده

پس از پرداختن به تاریخچه و چالش‌ها، از بیان خواستیم درباره چشم‌انداز و اهداف انجمن بگویید؛ این نویسنده همشهری گفت: از اهداف مهم انجمن در آینده، تبدیل جایزه داستان سیمرغ به جایزه‌ای برای مجموعه داستان‌ها و رمان‌های منتشر شده است. این اقدام می‌تواند نیشابور را به یکی از قطب‌های ادبیات داستانی در شرق کشور تبدیل کند. همچنین، توجه به ادبیات بومی یکی دیگر از دغدغه‌های انجمن است. آنچه در نیشابور تنها در آثار محسن در جزئی می‌بینیم، او به ادبیات بومی نیشابور پرداخته است و رمان‌های او، مانند "آشوب" و "سبب به سر"، تصویری از نیشابور در دوران پهلوی می‌توانیم مشاهده کنیم.

بیان افزود: در راستای تقویت فعالیت‌های ادبی، انجمن قصد دارد برنامه‌هایی برای چاپ و انتشار آثار اعضا تدوین کند همچنانکه پیش از این با چاپ ۴ مجموعه داستان، این کار را انجام داده است و تداوم این اقدام می‌تواند فرصتی برای معرفی نویسندگان جوان به جامعه ادبی کشور فراهم کند. همچنین، توسعه برنامه‌های بین‌المللی و ایجاد ارتباط بیشتر و قوی‌تر با انجمن‌های ادبی در سراسر کشور از دیگر اهداف آینده انجمن است.

اعتماد و مشارکت اجتماعی

در پایان گفتگو، موسس و مدیر انجمن داستان سیمرغ بر اهمیت اعتماد میان مدیران، مسئولان و مردم تأکید دارد و معتقد است که اعتماد به نسل جوان و سپردن مسئولیت‌های فرهنگی به آنان می‌تواند به رشد و پویایی بیشتر جامعه ادبی نیشابور کمک کند و می‌گوید: این انجمن با اتکا به همدلی اعضا و حمایت‌های فرهنگی، مسیر خود را برای توسعه ادبیات داستانی در این شهر ادامه می‌دهد.

با توجه به اینکه نیشابور یکی از شهرهای مهم فرهنگی ایران است، امید می‌رود که با تلاش‌های مستمر نهادهای مردمی این شهر بتواند به عنوان یک مرکز مهم فرهنگی و ادبی بویژه در زمینه ادبیات داستانی در کشور شناخته شود و نویسندگان جوان بیشتری از این منطقه در سطح ملی و بین‌المللی مطرح شوند.

ارتباط با انجمن: @Simorgh_Dastan